

KOLMANNEN SEKTORIN TOIMINTAKENTÄT SOSIONOMIEN AMK AMMATILLISEN KASVUN OPPIMISYMPÄRISTÖINÄ

Sosiaalipedagoginen työote tarkastelussa

15.4.2015

Anne Backman

1 Johdanto

1.1 Tutkimuksen tarkoitus, kohteet ja tehtävät

1.2 Tutkimusongelmat ja tutkimuskysymykset

1.3 Tutkimuksen toteuttaminen

1.4 Eettiset kysymykset

Tutkimuskysymykset

1. Millaisia kolmannen sektorin toimintakentät (järjestöt, yhdistykset/vapaaehtoistoiminta) ovat sosionomien AMK oppimisympäristöinä?
2. Millaisia sosiaalialalla tarvittavia asiakastyön taitoja em. toimintakentillä on mahdollista oppia?
3. Miten järjestöissä toimimisen, vertaistoimijuuden ja vapaaehtoistyön kokemuksia voidaan hyödyntää ammatillisen osaamisen vahvistajina; arvojen ja asenteiden tiedostaminen, henkisen kasvun tukeminen? (sosiaalipedagogisen työtteen opettaminen)

Tutkimuksen lähtökohtia, taustaa ja teoriaa JA tutkimuskysymyksiä

- ❖ Sosiaalipedagogiikka sosiaalisen pedagogiikkana
- ❖ Sosionomit AMK sosiaalipedagogeina
 - yhteisöllisen pedagogieina
 - sosiaalisen opettajina/oppijoina
 - yksilön ja yhteisön opettaminen/oppiminen
 - motivaattoreita, indikaattoreita, innovaattoreita...

Tutkimuksen lähtökohtia, taustaa ja teoriaa JA tutkimuskysymyksiä

Näkökulma:

- Sosionomit AMK käyttämässä sosiaalipedagogista työtettä varhaiskasvatuksen pedagogiikan rinnalla / aikuiskasvatuksessa / asiakastyössä
- kasvattamassa lapsia / nuoria / aikuisia / ikääntyneitä yhteisöjen jäseniksi/jäseninä
- kasvattamassa yhteisöjä erilaisuuden hyväksymiseen...
- tavoitteena
 - yhteisöllinen osaaminen /ihmistaidot/yhteisötaidot
 - yhteisön oppiminen: oppiva yhteisö vrt. oppiva organisaatio

Kolmas sektori työtaidon oppimisen mahdollistajana

Kolmas sektori oppimis- ja toimintaympäristönä

- Vapaaehtoistyö
 - Mielekäs tekeminen
 - Tavallisen ihmisen taidoin
 - Kansalaistoiminta, kansalaisaktiivisuus
 - Työssä/toiminnassa oppiminen
 - Oma korsi yhteiseen kekkoon
- Vertaistoimijuus
 - Ihmisenä ihmisten joukossa
 - Välittämisen elementit
 - Antaminen ja saaminen

2 Sosionomi AMK -koulutus

2.1 Sosiaalialan AMK -koulutus

2.1.1 Teoriaopinnot, opetussuunnitelmat

2.1.2 Työelämäjaksot

2.1.3 Projektioppiminen

2.1.4 Opinnäytetyö työelämäyhteistyönä

2.2 Sosiaalialan ja koulutuksen kehittämisen velvoite

2.2.1 Moniammatillinen/monialainen yhteistyö

2.2.2 Uudet oppimisympäristöt

3 Ammatillisuus ja asiantuntijuus sosiaalialan työssä

3.1 Sosiaalityö

3.2 Sosiaalialan työ/sosionomin AMK työ

3.3 Sosiaalialan ammatillisuuden kehittyminen

3.3.1 Emotionaalinen älykkyys

3.3.2 Neuvottelu- ja ongelmanratkaisutaito

3.3.3 Dialogin taito, vuorovaikutusosaaminen

3.3.4 Reflektiivisyys

3.3.5 Verkostotyön osaaminen

3 Ammatillisuus ja asiantuntijuus sosiaalialan työssä

3.4 Asiantuntijuus

3.4.1 Sosiaalipedagoginen työote

3.4.2 Sosiaalipedagogisen osaamisen ajankohtaisuus ja merkittävyys

3.4.3 Arvot ja hyvä toiminta

Sosiaalialan työn osaava ammatillisuus

- Ammatillinen osaaminen
 - Ammattina ihminen
 - Eettisyys
- Asiantuntijuus
 - Kyky/taito kohdata ihmisen arkitodellisuus säilyy
 - Kyky hyväksyä ihmisen omat valinnat kasvaa

4 Kolmas sektori käsitteenä

4.1 Järjestöt kansalaisyhteiskunnan toimijoina

4.1.1 Kansalaisuus

4.1.2 Aktiivinen kansalaistoiminta

Vapaaehtoistoiminta

Vertaistoimijuus

Maallikkous vs. ammattilaisuus

4.2 Sosiaalinen pääoma

4.2.1 Yhteisöllisyys, osallisuus

4.2.2 Sosiaaliset verkostot

Tutkimuksen lähtökohtia, taustaa ja teoriaa JA tutkimuskysymyksiä

❖ Kolmannen sektorin toiminta lasten / nuorten / aikuisten / ikääntyneiden kasvatuksessa

- yhteisön hyvinvoinnin lisääminen
- kanssaihmisten hyvinvoinnin lisääminen
- toisten hyvinvoinnin huomioiminen
- toisten hyväksi toimiminen

Tutkimuksen lähtökohtia, taustaa ja teoriaa JA tutkimuskysymyksiä

❖ **Vapaaehtoistyö** koulussa / koulutuksessa

- oppimiskokemuksena
- opintojaksona
- elämän oppimisena
- taitojen oppimisessa
- osallisuuden kokemuksena

5 Sosiaalipedagoginen viitekehys

5.1 Sosiaalipedagoginen työote teorian valossa

5.1.1 Yksilö yhteisön jäsenenä

5.1.2 Yhteisö yksilön osallistajana

5.1.3 Yhteiskunta yksilöiden ja yhteisöjen yhteistoiminnan
näyttämönä

5.2 Sosiaalipedagogiikka toimintatieteenä

5.2.1 Kasvatus, socialisaatio, kulttuuri

5.2.2 Yhteisöllinen, moniammatillinen dialogi

5.2.3 Yhteistoiminnallisuus

Tiede
Yhteiskuntatieteet
Kasvatustieteet
Sosiaalitieteet

Oppiala
Teoriaperinne
Ajassa kiinni

Teoria
Tutkimusala
Käytäntö

SOSIAALI-
PEDAGOGIIKKA

Koulutusala
Yliopisto- ja
ammattikorkeakoulutus

Työala
Kasvatuksellinen
sosiaalityö
Sosiaalinen
kasvatustyö

Ammattiala
Sosiaaliala / Kasvatusala

15.4.2015

Eija Semi

Sosiaalipedagogista teoriaa ja perusteluja

- Osallisuus
- Yhteisöllisyys
- Sosiaalinen pääoma
- Hyvinvointi
- Kansalaiseksi kasvaminen
- Yhteiskunnan rakenteisiin vaikuttaminen
 - "Lukemaan oppiminen"
- Oikeudenmukaisuus

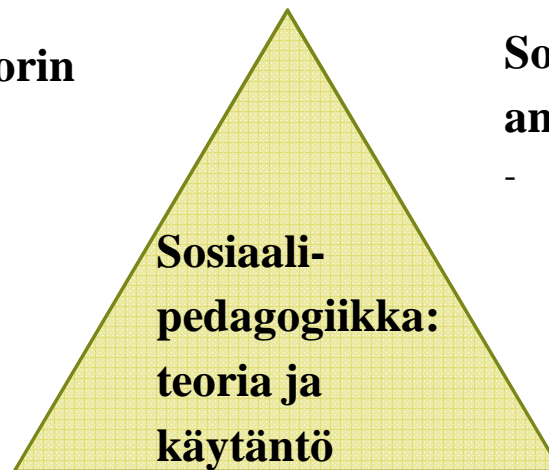
Sosiaalipedagogiikka käytäntötieteenä /oppialana

- ❖ Vuorovaikutustyö
 - Vuorovaikutusosaaminen
 - Aidon dialogin taito
- ❖ Ihminen keskiössä: itsemääräämisoikeus
 - Voimaantuminen
 - Toivon herääminen
- ❖ Verkostotyö
- ❖ Yhteisöllinen monialainen dialogi

Kolmannen sektorin toimintakentät

- vertaistoiminta
- kansalaisuus
- osallisuus
- vapaaehtoistyö

Sosiaalialan ammattitaito / ammatillisuus

- sosiaalipedagoginen työote
 - o asiakaslähtöisyys
 - o vuorovaikutustaito
 - o dialogi
 - o ratkes, narratiivisuus

Koulutus

- uudet oppimisympäristöt
- yhteiskuntaan verkostoituminen
- sosiokonstruktivistinen oppiminen
- yhteistoiminnallinen oppiminen
- opiskelijan näkökulma
-

6 Tutkimusmenetelmät

6.1 Laadullinen oppimisympäristötutkimus

6.1 Toimintatutkimus

6.2 Havaintotutkimus

6.3 Kehittävä työn ja opetusmenetelmän tutkimus

6.2 Aineistoanalyysi, tekstianalyysi?

7 Tutkimustulokset ja niiden tarkastelu

7.1 Opiskelijoiden kokemuksia/näkemyksiä ammatillisuuden kehittymisestä

7.1.1 Opinnäytetyöt

7.1.2 Oppimispäiväkirjat ja muut raportit

7.1.3 Haastattelut, keskustelut, ryhmäpalautteet

7.2 Kolmannen sektorin toimintakentät oppimisympäristöinä

7.2.1 Sosiaalipedagoginen ymmärrys osana ammatillista työtä

7.2.2 Sosiaalipedagogisen käytännön työn opetus ja oppiminen

Sosiaalipedagoginen käytännön työn opetus/oppiminen/harjoittelu

- Vahva teoriapohja
- Kokemuksellinen oppiminen
 - tekemällä, kokeilemalla, kuuntelemalla, kuulemalla, näkemällä, havainnoimalla, refleктоimalla omaa toimintaa, olemalla läsnä, kiinnostumalla kanssaihmisistä, innostumalla, innostamalla...
- Menetelmällinen osaaminen
 - Oma harrastuneisuus
 - Omat elämäkokemukset
 - Oma aktiivinen opiskelu

8 Johtopäätökset

9 Pohdintaa

